

Adam Nowak
nowakpatriota@wp.pl

Do Rady Miasta Mława
za pośrednictwem
Przewodniczącego Rady Miasta
Mława

PETYCJA

w sprawie wprowadzenia transmisji, nagrywania i publicznego udostępniania obrad komisji Rady Miasta Mława oraz zapewnienia pełnej informacji o przedmiocie ich posiedzeń

Działając na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w interesie publicznym, wnoszę o podjęcie przez Radę Miasta Mława działań skutkujących:

1. wprowadzeniem transmisji na żywo obrad komisji Rady Miasta Mława,
2. utrwalaniem przebiegu obrad komisji za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk,
3. publikowaniem nagrań z obrad komisji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Miasta Mława,
4. zobowiązaniem do publikowania z odpowiednim wyprzedzeniem pełnej i czytelnej informacji o terminie, miejscu oraz przedmiocie posiedzenia każdej komisji, w tym wskazania, jakie konkretne sprawy, skargi, wnioski, petycje, projekty uchwał lub inne materiały będą rozpatrywane,
5. uregulowaniem powyższych zasad w Statucie Miasta Mława albo w innym właściwym akcie wewnętrznym.

Uzasadnienie

Komisje Rady Miasta nie są miejscem drugorzędnym ani wyłącznie technicznym zapleczem pracy rady. To właśnie na komisjach odbywa się rzeczywista, szczegółowa i merytoryczna debata nad projektami uchwał, wydatkami, inwestycjami, problemami jednostek miejskich i innymi sprawami publicznymi. To tam najczęściej formułowane są pytania, stanowiska, zastrzeżenia i opinie, które następnie wpływają na ostateczny kształt decyzji podejmowanych przez Radę Miasta.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym działalność organów gminy jest jawna, a jawność obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów, w tym protokołów posiedzeń komisji. Jednocześnie obowiązek transmitowania i utrwalania dotyczy wprost sesji rady gminy. Oznacza to, że komisje są jawne z mocy prawa, zaś brak ustawowego obowiązku transmisji komisji nie oznacza zakazu jej wprowadzenia przez samorząd, lecz pozostawia w tym zakresie decyzję władzom lokalnym.

Właśnie dlatego argument, że „ustawa nie nakazuje transmisji komisji”, nie może być traktowany jako wystarczające uzasadnienie dla zaniechania. Brak ustawowego przymusu nie jest

przeszkodą prawną. Jest jedynie wyborem pozostania przy minimum formalnym, mimo że Rada Miasta może przyjąć wyższy standard przejrzystości życia publicznego.

Co szczególnie istotne, problem ograniczonej jawności prac komisji Rady Miasta Mława nie ma charakteru wyłącznie teoretycznego. W opublikowanym porządku posiedzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji wskazano jedynie, że posiedzenie odbędzie się 26 marca 2026 r. o godz. 15:00 w sali konferencyjnej Urzędu Miasta „w sprawie zaopiniowania skargi”, bez podania, jakiej konkretnie skargi dotyczy posiedzenie.

Taki sposób informowania mieszkańców nie realizuje standardu rzeczywistej przejrzystości, lecz sprowadza jawność do poziomu czysto formalnego. Mieszkaniec nie powinien domyślać się, czy komisja zajmuje się sprawą jednostkową, sprawą o dużym znaczeniu publicznym, czy sprawą dotyczącą działania organów miasta. Szczególne znaczenie ma to w odniesieniu do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, której zakres działania z natury rzeczy wiąże się bezpośrednio z prawami mieszkańców, ich skargami oraz społeczną kontrolą funkcjonowania samorządu.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że posiedzenia komisji odbywają się zwykle w godzinach pracy, co dla znacznej części mieszkańców stanowi realną barierę w osobistym uczestnictwie. Mieszkaniec wykonujący pracę zawodową nie ma żadnego szczególnego uprawnienia, które gwarantowałoby mu możliwość opuszczenia miejsca pracy w celu udziału w posiedzeniu komisji rady miasta. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku radnych. Ustawa o samorządzie gminnym przewiduje, że pracodawca ma obowiązek zwolnić radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia mu udziału w pracach organów gminy. Tym samym radni mają ustawowo zagwarantowane warunki uczestnictwa w komisjach i sesjach, podczas gdy zwykły mieszkaniec takich gwarancji nie posiada.

W praktyce więc twierdzenie, że jawność komisji jest zapewniona, bo mieszkaniec „może przyjść”, bywa argumentem pozornym. Mieszkaniec najczęściej musi w tym celu uzyskać zgodę pracodawcy, wygospodarować czas w środku dnia pracy i fizycznie stawić się w urzędzie. Radny natomiast korzysta z ustawowej ochrony wykonywania mandatu, a rada ustala zasady przyznawania diet. Tym bardziej więc Miasto powinno zapewnić transmisję obrad komisji, skoro dla wielu pracujących mieszkańców jest to jedyny realny sposób śledzenia ich przebiegu.

W debacie publicznej przywoływano dane, z których wynika, że poniżej 2% gmin w Polsce transmituje posiedzenia komisji, mimo że posiedzenia te są jawne. To pokazuje, że ogromna większość samorządów zatrzymała się na minimum formalnym, nie zapewniając mieszkańcom realnego i wygodnego dostępu do informacji o pracach komisji. Mława nie powinna kopiować takiego standardu. Powinna dołączyć do tych samorządów, które rozumieją, że w XXI wieku jawność nie polega wyłącznie na uchyleniu drzwi do sali obrad, lecz na zapewnieniu obywatelowi rzeczywistej, równej i łatwo dostępnej możliwości śledzenia spraw publicznych.

Nieprzekonujący jest również argument o kosztach lub trudnościach technicznych. Skoro Miasto posiada już doświadczenie i narzędzia związane z transmisją sesji rady, to twierdzenie, że komisji nie da się transmitować lub nagrywać, brzmi niewiarygodnie. W realiach obecnych rozwiązań technicznych chodzi przede wszystkim nie o brak możliwości, lecz o brak woli wprowadzenia bardziej przejrzystego standardu działania.

Nie można też nadużywać argumentu o ochronie danych osobowych lub innych dobrach prawnie chronionych. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Jeżeli w konkretnej

sprawie istnieje potrzeba wyłączenia jawności części obrad albo odpowiedniego zabezpieczenia określonych danych, należy stosować środki proporcjonalne i adekwatne do sytuacji. Nie można natomiast z wyjątków czynić reguły i zastępować nimi trwałego braku transmisji oraz braku rzetelnej informacji o pracach komisji.

Brak transmisji komisji powoduje, że mieszkańcy poznają zwykle jedynie końcowy efekt pracy rady, nie mając możliwości prześledzenia procesu dochodzenia do decyzji. Nie widzą, kto zabierał głos, kto zadawał pytania, kto reagował na problemy mieszkańców, a kto pozostawał bierny. Tymczasem mandat radnego ma charakter publiczny, a mieszkańcy mają pełne prawo wiedzieć nie tylko, jak radny głosuje na sesji, ale również jak pracuje na komisjach, gdzie odbywa się zasadnicza część dyskusji.

Odmowa wprowadzenia transmisji, nagrywania i publikowania obrad komisji, a także odmowa rzetelnego informowania mieszkańców o przedmiocie prac komisji, byłaby jasnym sygnałem, że Rada Miasta Mława wybiera model jawności ograniczonej, niewygodnej i w praktyce selektywnej. Nikt nie będzie mógł uczciwie twierdzić, że rada „nie mogła” tego zrobić. Prawda będzie znacznie prostsza: rada nie chciała zapewnić mieszkańcom łatwego i równego dostępu do informacji o swojej codziennej pracy.

Jawność nie jest uprzywileżaniem władzy wobec mieszkańców, lecz obowiązkiem organu publicznego wobec wspólnoty samorządowej. Mława nie potrzebuje jawności fasadowej, lecz rzeczywistej. Nie potrzebuje standardu, w którym obywatel zna jedynie datę posiedzenia, ale nie zna jego rzeczywistego przedmiotu, a dodatkowo z przyczyn zawodowych nie ma realnej możliwości osobistego udziału. Potrzebuje samorządu, który rozumie, że mieszkaniec ma prawo widzieć nie tylko wynik głosowania, ale także pełny przebieg prac prowadzących do podjęcia decyzji.

Wnoszę zatem o uwzględnienie niniejszej petycji oraz podjęcie przez Radę Miasta Mława niezwłocznych działań organizacyjnych i prawnych zmierzających do wprowadzenia transmisji obrad komisji, nagrywania ich przebiegu, publikowania nagrań, publikowania pełnych i rzeczywistych informacji o terminie, miejscu i przedmiocie posiedzeń komisji oraz zapewnienia mieszkańcom realnego, a nie wyłącznie formalnego wykonywania prawa do informacji o działalności organów miasta.

W przypadku nieuwzględnienia niniejszej petycji mieszkańcy Mławy otrzymają jasny komunikat, że Rada Miasta nie chce, aby mogli w prosty sposób obserwować rzeczywisty przebieg prac komisji oraz z wyprzedzeniem wiedzieć, jakie konkretne sprawy są na tych komisjach rozpatrywane.

Z poważaniem

Adam Nowak

